

เทศน์เช้า วันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๕๒

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เวลาไปหาพระนะ พระเขาจะสอนว่า ให้ทำความดี ละความชั่ว

พระสอนแก่นี้เหรอ ให้ละชั่ว ทำดี ทำไมสอนง่ายๆ สอนพึ้นๆ เลยนะ

สอนง่ายๆ นี่ทำกันไม่ได้ ละชั่ว ทำดีทั้งนั้นนะ ไปหาพระ สอนง่ายๆ แต่ทำไม่ได้ เพราะความดี ความดีมันขนาดไหน ความดีของเราดีโดยกิเลสนะ กิเลสต้นหาความทะยานอยาก เราปฏิเสธไม่ได้ สมมุติมันมีอยู่กับเรา เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เราเกิดมามันมีกิเลสมา คนมาเกิดไม่มีกิเลส มันเกิดไม่ได้ ถ้าคนมีกิเลสมา แม้แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นเจ้าชายสิทธัตถะ เกิดมานะ พ่อแม่อยากปรารถนาให้เป็นจักรพรรดิ มีการศึกษาเล่าเรียนนะ ศึกษาไปเพื่อจะเป็นกษัตริย์ เสร็จแล้วให้มีคูครอง มีสามเณรราहुล ตอนที่มิครอบครั้ว มีกิเลสใหม่ มีกิเลส แต่กิเลสสิ่งที่ดีใจ

สิ่งที่ดี บุญกุศล บางทีบุญกุศลนะ เราตั้งใจทำคุณงามความดี ทำความดี ทำไปแล้วมันก็ติดดี พอติดดี กุศลทำให้เกิดอกุศล เพราะติดดี พอติดดี คนมาขัดแย้ง คนมาได้แย้ง เสียใจ เสียใจมาก ทั้งๆ ที่ตั้งใจทำดีนะ

ในสมัยพุทธกาลนะ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศน์ว่าการอยู่ พระเทวทัตปรารถนาจะปกครองสงฆ์ พอไม่ได้ตั้งใจจ้างคนให้ไปฆ้ององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ให้นายธนู ๔ คนไปยิงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วให้อีก ๔ คนนั้น ไปยิงผู้ที่ยิงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วอีก ๔ คนนะ ตัดตอนมาตลอดนะ

เวลาไปถึงนะ จะไปฆ่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เทศนาว่าการอยู่ ฟังธรรม มีศรัทธา มีความเชื่อ.. วางธนูนะ เข้าไปขอบวช ไปประพฤติปฏิบัติ คนที่ รอฆ่าอีก ๔ คนที่ไปฆ่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังไม่มาสักที ก็ตามไปหา พอตตามไปหา ไป ฟังเทศน์ บวชอีก.. อุกุศลนะ จะไปฆ่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่เวลาฟังเทศน์ฟังธรรม ขึ้นมา อุกุศลทำให้เกิดกุศลได้ ตั้งใจปรารถนาจะไปจับผิด จะไปทำสิ่งที่ไม่ดีไม่งาม พอไปฟังเทศน์ ขึ้นมา ใจของคน มันอยู่ที่พื้นฐานใจของคน ถ้าใจของคนได้สร้างคุณงามความดีมา พันธุกรรมทาง จิต ถ้าพันธุกรรมทางจิตมันมีการแก้ไข มีการตัดแปลง มีหาเหตุหาผล

ไม่ใช่เชื่อโดยเห็นว่าเขาว่านะ

ทุกทีพูนะ ถ้าพระนี่ทำไมคนไปเยอะๆ โจรก็คนก็ไปเยอะนะ คูลี เวลาเราแจกของขึ้นมานะ เราบอกเราจะแจกให้ทาน โอ๊ย.. มากันเต็มไปหมดเลย มาเอาๆ แต่ไม่รู้เอาไปเพื่ออะไร แต่ถ้ามาเอา ธรรม มาเอาด้วยปัญญา ไปเอาของ เอามือไปรับนะ แยกหาม เอาถุงไปใส่ แยกกลับบ้าน เวลาไปวัด ไปวา เวลาครูบาอาจารย์เทศนาว่าการได้อะไรกลับไป ไม่ได้อะไรกลับไปเลย ได้แต่เสียงกระทบหู เสียงที่มันเข้าไปเปลี่ยนแปลงความรู้สึกของเรานี้ แล้วความรู้สึกของเรามันเปลี่ยนแปลง

ความดีจากข้างนอก ความดีที่เราทำ ปัจจัยเครื่องอาศัย เราสร้างคุณงามความดีกัน เราต้องมี หน้าที่การงานเพื่อประกอบสัมมาอาชีพะ เพื่อเลี้ยงชีพ พอเลี้ยงชีพของเรา นั่นก็เป็นความดีอันหนึ่ง ความดีอย่างนี้มันเป็นความดีเกิดจากกุศล บาปอกุศล ถ้ามีคุณงามความดีมา เราสร้างบุญกุศลมา มัน จะมีช่องทาง มันจะมีคนเกื้อกูลกัน มันจะเป็นไปตามอำนาจวาสนา ถ้าไม่มีสร้างคุณงามความดี มานะ ทำมา มันก็ขาดตกบกพร่อง จะขาดตกบกพร่อง มีแต่คนเกื้อกูลขนาดไหน นั่นก็คือทำมา สิ่ง ที่ทำมา ถ้าเราทำมาแล้ว เราไม่ต้องน้อยเนื้อต่ำใจ สิ่งที่ทำมา

เวลาความดีจากภายใน ถ้าได้ฟังเทศน์ฟังธรรมขึ้นมานะ ไม่มีอะไรติดไม้ติดมือเลย แต่ใน หัวใจอบอุ่นนะ ในหัวใจมันมีความรับรู้ณะ คนมีการกระทำ เราจะไปรับของสิ่งใด เราจะรับบริจาค ทาน เราต้องไปใช้ใหม่ เราต้องมีเจตนาเราอยากได้ใช้ใหม่ เราถึงไปรับของเขา แต่ถ้าในหัวใจของ

เขาอึดเต็มอยู่แล้ว มันอึดเต็มของมัน มันมีความพอใจของมัน มันมีความสุขของมัน มันจะไปรับของๆ ใคร สิ่งที่ไม่รับของๆ ใคร เพราะอะไร เพราะมันจะเป็นความดีจากภายใน

นี่ละชั่ว ทำดี.. ดีของใคร ดีความหยาบๆ มันดีจากข้างนอก ดีหยาบๆ เกื่อถูกัน เกื่อหนุนกัน ปลอดภัยกัน มีความทุกข์ความร้อนก็ปรึกษาหารือกัน แต่มันเอากิเลสออกจากใจได้ไหม เอาความหมักหมมในหัวใจออกได้ไหม สิ่งที่จะเอาความหมักหมมของใจเอาสิ่งที่ขัดข้องหัวใจออกแล้ว เราต้องทำของเราเอง เราจะต้องพยายามเปิดภาชนะของเรา เปิดหัวใจของเรา

คูตี อยู่ข้างวัด คูตี สัตว์มันก็อยู่ในวัดนะ หมาเราอยู่ในวัดเต็มไปหมดเลย เทศน์ทุกวันเลย หมามันรู้อะไร หมามันจะเอาแต่อาหารมันเท่านั้นนะ นี่เหมือนกัน หัวใจเรา ถ้าไม่เปิด ไปอยู่ในวัดนะ มันก็เหมือนสัตว์ตัวหนึ่งนะ คูตี เวลาพระไปรดรดๆ ในป่านะ สัตว์ป่ามันอยู่ในป่าตั้งแต่เกิดจนตายนะ สัตว์ป่าไม่เห็นมันเป็นอะไรขึ้นมาเลยนะ.. เราไปดูพวกในป่า เราเป็นมนุษย์ เรามีปัญญา เราต้องการการรู้หรือค้นตัวเอง ไปรดรด ออกรดรดหาอะไร ออกรดรดหาหัวใจของเรา หัวใจของเราที่มันสกปรก มันเปรอะเปื้อน มันไปโดนอวิชชาครอบงำ เอาหัวใจอันนี้มาทำชะล้าง ทำความสะอาด

นี่ก็เหมือนกัน ฟังธรรมขึ้นมาแล้ว มันสะท้อนหัวใจใหม่

หัวใจของเราได้ย่นได้ทำขึ้นมาแล้วมันสะท้อนหัวใจใหม่

ชีวิตนี่คืออะไร?

เกิดมานี้สมมุติทั้งนั้นนะ เกิดมาตั้งแต่เป็นทารกมา จนมีร่างกายเจริญเติบโตขึ้นมา จนแก่ชรา คร่ำคร่าไป มันต้องตายไปข้างหน้า ทุกคนเกิดมาแล้วไม่ตายไม่มีหรอก ทุกคนเกิดขึ้นมาต้องตาย เวลาเกิดขึ้นมาแสนทุกข์แสนยาก ดำรงชีวิตมีแต่ความลำบากลำบากไปหมดเลย แล้วก็จะไปเกิดอีก จะทุกข์จะยากอย่างนี้อีก ถ้าทุกข์ยากอย่างนี้อีก ทำไมไม่คิดแปลงแก้ไข

พันธุกรรม เห็นไหม คูตี พันธุ์พืช ตอนนี้เขาตัดแต่งพันธุกรรม เขาจะพัฒนาให้มันแข็งแรง ให้มันไม่มีโรคภัย ให้มันไม่มีเชื้อโรค ให้มันแข็งแรง ให้มันทนลมแดดลมฝน ทุกอย่างหมดเลย...

หัวใจอ่อนแอขนาดนี้ หัวใจทำไมไม่ตั้งสติ หัวใจทำไมไม่ทำ พันธุกรรมเราต้องตัดแต่ง ต้องทำของเราดี

บุญกุศลสร้างขึ้นมาแล้ว บุญกุศลจากภายนอก คุณิ เราขาดตกบกพร่อง เขาจะช่วยเหลือเจือจานเราได้นะ หัวใจที่มันขาดตกบกพร่อง หัวใจที่มันมีอยู่นี้ ใครจะเจือจานเรา ถ้าเจือจานเรา เราตั้งสติ เราจะทำ

นี่เกิดมาเป็นมนุษย์ พบพระพุทธศาสนา

ศาสนาสอนอะไร? สอนถึง “ทาน ศีล ภาวนา”

ทาน เสียสละทานเพื่อให้หัวใจมันเปิดกว้าง พอเสียสละทานขึ้นมา หัวใจมันได้ขยับเขยื้อนออกไป เสียสละออกไป พอเสียสละออกไป ดึงกันไปเกิดในหัวใจนะ จะให้ ไม่ให้ จะดีหรือไม่ดี ทำแล้วได้บุญไม่ได้บุญ นี่มันก็ละล้าละลัง เสียสละไปๆ นี่เปิดกว้างออกมาๆ เสียสละทานไป ทาน ศีล ภาวนา มีศีลขึ้นมา ความปกติของใจ ถ้าใจปกติขึ้นมา ทำอะไรก็ได้ ถ้าใจไม่ปกติขึ้นมา นี่อ่อนแอมาก จะทำอะไรก็ล้มลุกคลุกคลาน ถ้าจิตมันปกติขึ้นมา

แต่ความคิดของคน ถ้าตั้งมันขึ้นมา ทาน ศีล ภาวนา มันมีทานมาแล้ว มันเปิดหัวใจแล้ว มันมีศีลของมัน ความปกติของใจมี ความดี ละชั่ว ทำดี มันดีของใครนะ ดีของโลกเขาก็ดีเป็นอามิส สิ่งสร้างบุญกุศลมาก็เป็นอามิส ก็ขยับเคลื่อนใจนี้ไปเกิดตาย มันก็ไม่มีวันที่สิ้นสุด การเกิดการตายมันก็ขยับเคลื่อนมันไป แต่ถ้ามีการภาวนา มันมีการชำระล้าง ถ้าภาวนาขึ้นมา ชำระล้างขึ้นมา แล้วมันสะอาด มันสะอาดอย่างไร

สิ่งที่ขัดข้องหมองใจ คุณิ เวลาทำสมาธิขึ้นมา จิตตั้งมันขึ้นมา มันก็ชุกอยู่ในหัวใจ สบายๆ ว่างๆ ว่างอย่างไร ว่างรอกิเลสมันเอามาเชือดนะ เพราะมันว่างใจ เหมือนเรามีเงิน เราเป็นเศรษฐี ใช้เงินหมดเลย พอใช้หมดแล้วต่อไปจะเอาอะไรใช้จ่าย มันก็ไม่มีเงินใช้ใหม่ มันก็ไปทุกข์อยู่นั่นนะ ว่างๆ ว่างๆ นะ รอมันเสื่อมนะ ว่างๆ มีสติใหม่ ว่างๆ รู้จักค้นคว้าหาตัวเองใหม่ ถ้าว่างๆ ขึ้นมามีสติใหม่ ว่างมันคืออะไร ว่างคู่กับไม่ว่างนะ นี่มีคู่กับสว่าง มันเป็นของคู่

ว่าง อะไรเป็นความว่าง ว่างมาจากไหน นี่มันต้องมีสติสัมปชัญญะ มันจะรื้อค้นของมันเข้ามา.. ใครเป็นคนว่าว่าง ว่างมันอยู่ที่ไหน นี่ภาวนา ภาวนามยปัญญา ปัญญามันจะเกิดขึ้นมา ชำระล้าง มัน รื้อค้นมันออกมา ทำความสะอาดให้ได้ ถ้าใจมันสะอาดขึ้นมา ถ้าใจสะอาดขึ้นมา จนถึงสะอาด ที่สุด หมดสิ้นกระบวนการของมัน มีอยู่ แต่ไม่เกิด นี่วิมุตติสุขมันมีของมันอยู่ ไม่ใช่มันไม่มี...มี

จิตมีอยู่ ของสิ่งที่มีอยู่ ถ้ามันสะอาดแล้วมันก็มีคงที่ของมันนั่นนะ ของที่มีอยู่ ปฏิเสธว่าไม่มี มันก็มี ของที่มันไม่มีอยู่ บอกว่าให้มันมี มันมีกิเลสอยู่ในหัวใจ บอกว่าไม่มีๆ มันก็มี กิเลสในหัวใจ นะมีอยู่แล้ว ว่างๆ ขนาดไหน กิเลสมันก็ชุกอยู่ในความว่างนั้นนะ ความว่างนั้นนะ มันว่างของกิเลส กิเลสมันหลอกใจ กิเลสเอาธรรมะมาหลอกใจ เอาธรรมะมา ว่างๆ ว่างๆ เพราะอะไร เพราะมันไม่ให้ กระเทือนตัวมัน มันไม่ยอมกระเทือนตัวมันเลย

นี่ละชั่ว ทำดี มันก็เป็นความละชั่วอันหนึ่ง ละชั่วคือความฟุ้งซ่าน ละชั่วคือความคับแค้นในหัวใจ พอมันว่างขึ้นมา มันก็ว่างอันหนึ่ง มันก็เป็นความละเอียดขึ้นมา ความดีอันละเอียดขึ้นมา แต่ความดีถึงที่สุดนี้มัน ไม่มี ถ้าความดีถึงที่สุดไม่มีนะ มันต้องกินแน่นนอน ในเมื่อของมีอยู่ มันต้อง แสดงตัวออกมาแน่นนอน ถ้ากิเลสยังมีอยู่นะ มันต้องออกมาทำร้ายเราแน่นนอน

แล้วเวลาจิตเสื่อมมานี้มันทุกข์นะ เศรษฐีใช้จ่ายหมดแล้วจะไปหาอยู่หากินนะ ไม่ได้เลยนะ เคยเป็นเศรษฐีมา จะไปทำงานเล็กน้อยมันก็ได้ มันเสียหน้าเสียตา นี่เหมือนกัน เวลาปฏิบัติมา ๒๐ ปี ๓๐ ปี ฉันทจะเป็นอาจารย์ใหญ่ ฉันทเป็นนักปฏิบัติเลย เวลาหัวใจมันทุกข์ขึ้นมาเนี่ยนั่งตรอมใจนะ นั่ง หัวปักดินเลยนะ ทำหน้าสดชื่นนะ ฉันทเป็นอาจารย์ฯ มันทำไม่ลงนะ เพราะเวลาใจมันเสื่อมนะ นั้นนะ มันทุกข์ขนาดไหน ทำไมมันทุกข์ขนาดไหน มันก็ต้องแก้ไขสิ เราแก้ไข ทุกข์ก็ทุกข์ของเรา เราสู้สึกของเรา เราก็เป็นของเรา มันจะดีชั่วก็ใจของเรานะ ใจเราสำคัญมากนะ ใจของเรา

เกิดมาเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนา สิ่งที่สัมผัสศาสนาได้คือความรู้สึก คือหัวใจ ดีชั่วมันรู้ สุขทุกข์มันรู้ วิชาการมันเป็นอาการของใจ เป็นเงาทั้งนั้นนะ คนเราไปตื่นเงา ไปตื่นแต่สิ่ง เครื่องประดับ แต่ไม่ดูหัวใจของตัวเอง ถ้าดูหัวใจของตัวเองมา เวลาจะดูหัวใจของตัวเองขึ้นมา ก็ดันไปดูเงาของหัวใจ ก็เข้าใจว่าใจอีก มันเป็นเงานะ คูสิ ดูเรานั่งกันอยู่ที่นี่ เราใส่เสื้อผ้ามา มันเป็นเราไหม

แขวนไว้ในตู้ มันเป็นเราหรือเปล่า พอเอามาใส่ขึ้นมา คนนี้แต่งตัวดี ๆ แล้วไอ้คนที่ตีมันไม่มองนะ มันไปมองแต่ไอ้เครื่องแต่งตัวนั่นนะ มันไปมองแต่ความคิดใจ มันมองแต่สิ่งที่ประทับใจใจ มันไม่มองที่ตัวมัน ถ้ามองที่ตัวมัน จะย้อนกลับเข้ามาๆ ถ้าย้อนกลับเข้ามา นี่ความคิดของใคร

ละชั่ว ทำดี...ง่ายๆ นี่ละ แต่มันทำกันไม่ได้ จะเอาแต่ปัจจัยเครื่องอาศัยใจ เอาแต่ส่วนประกอบ เอาแต่สิ่งที่จับต้องได้ เอาแต่วัตถุ วัตถุฟุ้งไม่ได้หมด ร่างกายนี้ก็ฟุ้งไม่ได้ แต่มันต้องมี มันต้องมีเพราะอะไร เพราะมันเกิดโดยกรรม มันจะปฏิเสธไม่ได้ ของมีอยู่มันต้องเกิด ในเมื่อใจมีกิเลสอยู่มันต้องเกิด พอเกิดแล้วมันมีร่างกายขึ้นมา แล้วจะปฏิเสธมันได้อย่างไร... ไม่ปฏิเสธมัน แต่รื้อค้นมันด้วยสติปัญญา

จิตมันคิดซ่อง เรามันคิดซ่อง เพราะเรามีหัวใจ มีกิเลสมาคิดซ่อง บ้านเรือนที่อาศัยเราก็คืออาศัย เรารู้ว่าบ้านเรา เรือนเรา ปัจจัยอะไร เงินของเรา ธนาการ ทุกอย่างของเราเรารู้ แต่ใจของเรามันอยู่ไหน ร่างกายที่ว่าของเราๆ มันก็ต้อง..

ชีวิตมีการพลัดพรากเป็นที่สุด จิตนี้ต้องออกจากร่างนี้ไปเป็นธรรมดา อาศัยกันชั่วคราวแล้วมี โดยชั่วคราว มีโอกาสได้แก้ไข จะทำไม่ทำ ถ้าทำจะเป็นประโยชน์กับเรานะ

ทำดี ละชั่ว แล้วละชั่วอย่างหยาบ อย่างกลาง อย่างละเอียด อย่างละเอียดสุด มันจะพัฒนาการของมันนะ นี่ความดีที่มีกว่านี้ยังมีอยู่ ความดีที่ดีกว่าในหัวใจเรายังมีอยู่ เราจะชวนขวยไ้ม ถ้าเราจะชวนขวยนะ ชีวิตเราจะมีคุณค่า

เราเป็นคนมีสติสัมปชัญญะ เราไม่ปล่อยให้ชีวิตเราให้หมดไปเป็นวันๆ หนึ่งนะ สร้างคุณงามความดีให้จิตใจเข้มแข็ง แล้วทำดีเพื่อดี เอวัง